

น้ำพริกถ้วยเดียว แก้ปัญหาคือหมดทั้งโลก

ธรรมะเล่มน้อย

เป็นหนังสือธรรมะขนาดพกพารายเดือน ๑๒ เล่ม ๑๒ เดือน เพื่อเจริญสติและแสวงหาปัญญาเบื้องต้น สำหรับผู้ไม่มีเวลาศึกษาเนื้อหาโดยละเอียด สามารถมีส่วนร่วมได้โดย

๑. ผู้ที่อ่านแล้วคิดว่าดีมีประโยชน์ โปรดส่งมอบให้แก่ผู้อื่นต่อ เปรียบดังท่านให้ทาน

๒. สนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อยตามกำลัง

๓. เลือกจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อย เพื่อเผยแผ่ในวาระต่าง ๆ เช่น งานวันขึ้นปีใหม่ งานวันเกิด งานสมรส งานเฉลิมฉลอง งานบุญ งานศพ ฯลฯ โดยสามารถเลือกเอาเฉพาะ ส่วนที่เป็นธรรมบรรยายและพิมพ์บางส่วนเพิ่มเติมได้

ธรรมะดี ๆ มีติดตัวไว้ เพื่อเจริญสติและปัญญา

ร่วมเป็นเจ้าของภาพพิมพ์ธรรมะเล่มน้อยได้ที่

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๒๘๐๐

(1)

พุทธทาส อินทปัญโญ

พุทธทาส ๑๐๐ ปี

๒๗ พฤษภาคม ๒๔๕๕ - ๒๕๕๕

สังสารจากสวนโมกข์
น้ำพริกถ้วยเดียว
แก้ปัญหาคาได้หมดทั้งโลก.

ของ

พุทธทาสภิกขุ

(2)

ความไม่เห็นแก่ตัว
คือ
น้ำพริกถ้วยเดียว
ที่แก้ปัญหาได้หมดทั้งโลก.

สัจจสารจากสวนโมกข์ น้ำพริกถ้วยเดียว แก้ปัญหาค่าได้หมดทั้งโลก.

โลกกำลังเต็มไปด้วยปัญหา กำลังจะ
วินาศ ถ้าหากไม่เปลี่ยนทิศทางเสียก่อน.
ได้ยืนยันว่ามีห้วงบนิวเคลียร์ที่ต่างฝ่ายต่าง
สะสมกันไว้ ไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ หัว นาน
มาแล้ว, บัดนี้จะมีเพิ่มขึ้นอีกสักเท่าไรก็
ไม่มีใครทราบ. เพียงแต่ ๕๐,๐๐๐ หัว ก็

สามารถทำลายโลกทั้งหมดให้วินาศไป ได้ตั้งหลายรอบ. ทั้งนี้เป็นผลของความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ที่มุ่งจะครองโลกนั่นเอง, ความเห็นแก่ตัวกำลังครองโลก อย่างไม่มีขอบขีด. ขอให้เรามาพิจารณากันถึงสิ่งอันเป็นมูลเหตุแห่งวิกฤตกาลอันนี้กันดูโดยละเอียด, แล้วเราจะพบสิ่งที่อาจจะแก้ไข.

ความเห็นแก่ตัว มาจากสัญชาตญาณแห่งความรู้สึกว่ามีตัว ที่ควบคุมไว้ไม่ได้ กลายเป็นกิเลสขึ้นมาอย่างครบถ้วน แล้วก็กระทำไปทุกอย่างตามอำนาจของกิเลสนั้น ในกิจกรรมทุกอย่างทุกประการ. เห็นแก่ตัว

อยู่คนเดียว กินนอนไม่หลับ ปวดศีรษะอยู่คนเดียว, เมื่อเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ก็เบียดเบียนผู้อื่นอย่างกว้างขวาง และก็มีสิทธิตามระบอบประชาธิปไตย ที่จะใช้ความเห็นแก่ตัวอย่างไม่ผิดกฎหมาย เพราะความฉลาด. ขอให้พิจารณาคูสิ่ง ๆ นี้ ที่ระบอบอยู่ทั่วทุกหัวระแหง ในทางสังคม ทางเศรษฐกิจ ทางการเมือง การดำรงชีพของแต่ละคน ที่เจริญด้วยการศึกษา อย่างที่คนป่าสมัยดึกดำบรรพ์มาเห็นแล้วก็จะหัวเราะจนตายไปเลย.

ในระบอบประชาธิปไตยนี้ ถ้าพลเมืองทุกคนเห็นแก่ตัว ก็จะเลือกได้ผู้แทนที่เห็น

แก่ตัว ไปประกอบกันขึ้นเป็นรัฐสภา ก็ได้
สภาที่เห็นแก่ตัว, สภาจัดตั้งรัฐบาล ก็ได้
รัฐบาลที่เห็นแก่ตัวแล้ว ทั้งประเทศก็ตกอยู่
ใต้อำนาจของความเห็นแก่ตัว. เรามีผู้ไม่
เห็นแก่ตัว เหลืออยู่ที่คน ในโลกนี้.

ประชาธิปไตยของผู้เห็นแก่ตัวนั้น เลว
ร้ายกว่าเผด็จการอย่างเลวร้ายที่สุด, เพราะ
ประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ใช้ความเห็นแก่
ตัวไม่มีขอบเขต, ยิ่งฉลาดก็ยิ่งใช้ได้มาก
และลึกซึ้ง. ถ้ามีความไม่เห็นแก่ตัว แม้จะ
เป็นเผด็จการก็ยังมีดี เพราะจะเผด็จการไป
ในทางดี. มีธรรมชาติเสียอย่างเดียวเท่านั้น ก็

จะมีผลดีหมด ไม่ว่าจะเป็นเผด็จการหรือ
ประชาธิปไตย. ขอให้พิจารณาคุณค่าของ
ความไม่เห็นแก่ตัวเพียงอย่างเดียว ให้มาก
ที่สุด อย่างเป็นธรรม แก่ความไม่เห็นแก่ตัว.

ความไม่เห็นแก่ตัวต้องกลับมาทัน
เวลา ก่อนแต่ที่โลกนี้จะวินาศ. โลกจะต้อง
รู้สึกความจริงข้อนี้ และรีบหาทางให้ความ
ไม่เห็นแก่ตัวกลับมาให้ทันแก่เวลา. จีน
เก็บเอาความเห็นแก่ตัวไว้ เพียงแต่จะปราบ
ยุ่งให้หมดไปจากกรุงเทพฯ ก็ไม่อาจทำได้.
ลองให้ความไม่เห็นแก่ตัวกลับมา ยุ่งก็จะ
หมดไปจากกรุงเทพฯ ในพริบตาเดียว.

ความไม่เห็นแก่ตัว เป็นความมุ่ง
 หมายของศาสนาทุกศาสนา ไม่ว่าจะเป็
 นศาสนาระดับไหน มีพระเจ้าหรือไม่มีพระเจ้า
 หรือแม้แต่ศาสนาไสยศาสตร์ ก็ยังไม่
 ต้องการความเห็นแก่ตัว. ถ้าศาสนาทุก
 ศาสนาร่วมมือกัน กำจัดความเห็นแก่ตัว
 ในโลก ตามวิธีการของตนๆ แล้ว ความเห็น
 แก่ตัวจะหมดไปจากโลก, วิกฤตกาลทั้ง
 หลายก็จะหมดไป. ลำพังองค์การ
 สหประชาชาติ ซึ่งยังมีสมาชิกที่ยังมีความ
 เห็นแก่ตัวนั้น ทำอะไรได้ไม่มากไปกว่านั่ง
 จับปูใส่กระดิ่ง ไม่มีวันสิ้นสุด. ให้หันมา

หาความร่วมมือกับศาสนาทั้งหลาย เพื่อ
กำจัดความเห็นแก่ตัวในโลกเถิด. ศาสนามี
หลาย ๆ ศาสนาสำหรับคนทุกระดับอยู่แล้ว
มีทางที่จะสำเร็จได้มากที่สุดทีเดียว.

สำหรับพุทธศาสนานั้น มีหลักสอน
ความไม่มีตัว (อนัตตา) เป็นใจความสำคัญ
ถ้าเข้าถึงพุทธศาสนาก็ไม่เกิดความเห็นแก่
ตัวอยู่ในตัว. ศาสนาที่สอนความมีตัว ย่อม
จะลำบากบ้าง ในการที่จะสอนให้มีตัวชนิดที่
ไม่เห็นแก่ตัว. พุทธบริษัททั้งหลาย จง
พยายามเข้าถึงหัวใจแห่งศาสนาของตน ๆ โดย
เร็วเถิด, อย่าให้เป็นหมัน เพราะไม่มาอยู่

ในความสนใจของมหาชนเลย.

ความเห็นแก่ตัวนั้น เกิดจาก
สัญชาตญาณแห่งความมีตัวเดินไปผิด
ทาง คือเดินไปทางที่จะกลายรูปเป็นกิเลส
แทนที่จะเดินไปทางที่จะกลายเป็นโพธิ.
เพราะสิ่งแวดล้อมทารกของเรา มีแต่เป็น
ไปทางที่จะให้เกิดกิเลส มาแต่อ่อนแต่ออก
นั่นเอง. เรามีประเพณีถนอมกล่อมเกลี้ยง
เลี้ยงทารก ชนิดที่ให้เกิดความเห็นแก่ตัว
ด้วยความเอร็ดอร่อยสวยงามนึ่มนวล จน
หลงใหล. ไม่ว่าอะไรๆ ก็ของหนู พ่อของ
หนู แม่ของหนู บ้านของหนู หนูจะเอาอย่างไร

เป็นต้องได้เสมอ. ไม่มีใครพาถูกไปที่ร้านขายของเล่นสวยงามแปลกประหลาดราคาแพงๆ แล้วบอกว่า “ทั้งหมดนี้ เขามีไว้สำหรับให้เราโง่ นะลูกเอ๋ย”, มีแต่จะบอกว่าหนูจะเอาอะไร จะซื้อให้ แพงเท่าไรก็ไม่ว่า. หรือจะพาไปที่ร้านขายของกินอร่อยแพงๆ แล้วกล่าวอย่างเดียวกัน, มีแต่ว่าจะกินอย่างไร แพงเท่าไรก็จะหาให้ซื้อให้จนเหลือกิน. และยังมีสิ่งแวดล้อมอย่างอื่นอีกมาก ที่ล้วนแต่ส่งเสริมความเห็นแก่ตัว แรงขึ้นๆ ตามอายุ, หรือตลอดเวลาที่อยู่ในอ้อมแขนของพ่อแม่.

เราควรมีวัฒนธรรมประจำบ้านเรือน
ที่อบรมความไม่เห็นแก่ตัวมาแต่อ่อนแต่อก
จนกลายเป็นนิสัยเมื่อโตขึ้นเต็มที่ ก็จะเป็น
ผู้มีความเห็นแก่ตัวอันเบาบาง. วัฒนธรรม
โบราณก็ไม่ส่งเสริมความเห็นแก่ตัวของเด็ก ๆ
มากเหมือนสมัยนี้, สันติสุขจึงมีง่าย ในหมู่
ชนที่เกลียดกลัวความเห็นแก่ตัว.

เราจะต้องมีอะไร ๆ ที่กำจัดหรือ
บรรเทาความเห็นแก่ตัว เพื่อความสุขสวัสดิ
ของเราเอง อยู่ในวัฒนธรรมของไทย หรือ
เป็นเอกลักษณ์ไทย ซึ่งมีพุทธศาสนาเป็น
แกนใน. เอกลักษณ์ไทยจะต้องเป็นความ

ไม่เห็นแก่ตัว, หรือยิ้มเสมอ ก็เพราะความ
 ไม่เห็นแก่ตัว มิใช่ยิ้มเพื่อหลอกลวง, แทน
 ที่จะเข้าใจว่า เอกลักษณ์ไทย คือเพลงไทย
 โจน ละคร แมวไทย ปลากัดไทย เป็นต้น.
 ถ้าจะเอาโบสถ์วิหารเจดีย์เป็นสัญลักษณ์ ก็มึ
 ความเป็นธรรมชาติแห่งความไม่เห็นแก่ตัว.

เราจะต้องมีการศึกษาที่สมบูรณ์ คือ
 ให้ฉลาดแล้วมีการควบคุมความฉลาด ให้อยู่
 ในร่องรอยของศีลธรรม. ทั้งนี้เพื่อควบคุม
 ความฉลาด ไม่ให้เดินไปทางความเห็นแก่ตัว.
 ในปัจจุบันนี้เราให้การศึกษาที่แสนจะฉลาด
 ทำอะไรได้อย่างกะปาฏิหาริย์ จนไปโลก

พระจันทร์ได้เหมือนไปเที่ยวหลังบ้าน แต่
ไม่มีการศึกษาที่ควบคุมความฉลาดเลย.

ข้าพเจ้าถูกด่ามากมาย ที่เรียกการ
ศึกษาชนิดนี้ว่า การศึกษาสุนัขหางด้วน หรือ
พระเจดีย์ยอดด้วน. แต่จะอย่างไรก็ได้ เมื่อ
ความจริงมันมีอยู่อย่างนี้ ก็พูดไปตามตรง. เรา
อย่าขยายการศึกษาเช่นนั้นออกไปอีกเลย
หากแต่ต้องปรับปรุงการศึกษา. ได้ยินพูด
แต่ขยายการศึกษากันนัก จะต้องระวังให้ดี
ในการที่จะขยายมันออกไป โดยไม่ได้
ปรับปรุงให้ตรงกับปัญหาเสียก่อน.

เราจะต้องมีการบวชเรียนของคนหนุ่ม

ให้ได้รับการฝึกฝนในความไม่เห็นแก่ตัวมากที่สุด จนกล่าวได้ว่า การบวชนั้นนอกจากเป็นการศึกษาพระศาสนาแล้ว ยังเป็นการศึกษาการทำงานเพื่อผู้อื่น โดยไม่ต้องรับแม้แต่คำว่าขบใจจากใครๆ.

ที่สวนโมกข์มีวันกรรมกรให้พระเถระได้อาบเหงื่อ เพื่อเกิดนิสัยบูชาเหงื่อเป็นพระเจ้าผู้ช่วยให้รอด ซึ่งต่อไปจะเป็นคนไม่ว่างงาน เป็นปัญหาแก่สังคม หรือแก่ตัวเอง. ทุกคนจะทำงานอะไร ต้องมองให้เห็นทะลุไปถึงว่าทำงานเพื่อพระพุทธองค์ ในการช่วยให้ศาสนาอยู่ได้ ในทุกแง่ทุกมุม. น้ำพริก

ถ้อยนี้คือความไม่เห็นแก่ตัว แก้ปัญหาได้
 หมดทั้งเรื่องของส่วนตัวและเรื่องของส่วน
 รวม. เรามีความสันโดษ โดยมีคำขวัญ
 ประจำวัดว่า “กินข้าวจานแมว อาบน้ำในคู
 นอนกุฏิเท่าเถาหมู ฟังยุงร้องเพลง”! ซึ่ง
 บางคนสั่นหัว “ไม่สมควรอยู่วัดนี้. เราจะต้อง
 กินอยู่อย่างต่ำ มุ่งกระทำอย่างสูง เพราะถ้า
 เห็นแก่ตัว มุ่งกินอยู่อย่างสูงแล้ว มันก็
 เจริญด้วยความเห็นแก่ตัวเสมอไป.

มหาวิทยาลัยสมบูรณแบบของเด็กวัด
 ที่ข้าพเจ้าได้ผ่านมาแล้ว เป็นสิ่งที่ควร
 พิจารณาอย่างยิ่ง. ถ้าข้าพเจ้าไม่ได้ผ่าน

มหาวิทยาลัยนี้มา บุคคลที่เรียกว่าพุทธทาส อาจไม่เกิดขึ้นมาในโลกนี้ก็ได้อีก. ขอได้โปรดพิจารณาให้ดี ในฐานะเป็นสิ่งที่ได้สร้างบุคคลอย่างข้าพเจ้า. เด็กวัดมีบทเรียนครบวงจร ๒๔ ชั่วโมง อย่างจุดเกล้าความเห็นแก่ตัวถึงกระดูกที่เดียว.

เด็กวัดต้องตื่นออกทำงานก่อนไก่ลงจากเล้าหมด. ใครยังนอนอยู่ เพื่อนมีสิทธิเอาน้ำมาเทรด (แต่บางทีก็มีการแกล้งกัน ไก่ไก่ให้ลงก่อนกำหนด แล้วเอาน้ำรดเพื่อนที่ยังนอนอยู่ ซึ่งเป็นการฝึกน้ำใจนักกีฬาชั้นสูงกว่าที่เขากำลังมี ๆ กันอยู่เวลานี้). ตื่น

แล้วไป “เดินปิ่นโต” คือไปเอาอาหารจาก
ในหมู่บ้าน กลับมาจัดที่ทางสำหรับพระฉัน
อย่างไม่มีอะไรบกพร่อง. คอยรับใช้พระ
ตลอดเวลาฉัน หายหน้าไปไหนไม่ได้-พระ
ฉันเสร็จแล้วเลี้ยงแมวหลายตัวอย่างรับผิดชอบ
ชอบว่าแมวต้องกินได้-รับประทานกันเอง
อย่างมีระเบียบโบราณ เช่นสั่งจิ้มูกไม่ได้-เก็บ
กวาดเรียบร้อยแล้ว เรียนหนังสือคู่กันกับ
คอยระวังไม้เรียว ซึ่งมักจะได้รับอย่างไม่สู้
เป็นธรรม. จนถึงเพล ก็มีหน้าที่อย่างเดียวกับ
กับตอนเช้า เพลแล้วเรียนหนังสืออีกทอด
หนึ่ง.

บายจวนเย็นลงไปจุดดินทำสวนครัว
ปลูกมันเทศเป็นส่วนมาก ปลูกพริก มะเขือ
ริมขอบสระ เก็บผลไม้ในวัดแจกชาวบ้าน
เป็นการตอบแทนที่ทำให้ปิ่นโตทุกวัน เลี้ยง
สัตว์ประจำวัดเช่น ไก่ สุนัข. วัดของเรามี
หมูอีกตัวหนึ่งเป็นพิเศษ เพราะมันทำหน้าที่
ป้องกันคนมาขโมยไก่อ่กลางค้ำคืนได้เป็น
อย่างดี. อาจารย์โปรดปรานอย่างกะหมุ่เทวดา
แต่ก็ไม่เคยจุดมันที่เราปลูกไว้กินตามสบาย
เลย เพราะมันก็ไม่เห็นแก่ตัวอย่างน่า
ประหลาด. มีเวรตักน้ำที่ต้องทำให้น้ำในตุ่ม
แถวเต็มอยู่เสมอ แต่เด็กเล็กอย่างข้าพเจ้า

ได้รับยกเว้น ให้ทำอย่างอื่นแทน เพราะบ่อ
ลึกและหาบไถล, ต้องคอยหาดอกไม้เสียบ
ก้านมะพร้าวถวายพระที่จะทำวัตรสวดมนต์
ทุกเช้าเย็น. คำลงต้องบีบนวดหรือเหยียบ
ท่านอาจารย์ โดยเล่นนิทานหรือเรื่องแปลก ๆ
น่าสนใจให้ฟัง.

นอกจากงานประจำวันตายตัวแล้ว ต้อง
มีการรักษาความสะอาด กวาดโบสถ์ศาลา ถาก
หญ้าไถดิน, บางทีก็หัดซ่อมมวยเพื่อรักษา
ประเพณี เพราะมีการทะเลาะกับเด็กวัดอื่น
อยู่เสมอ ๆ. ที่เคร่งครัดอีกอย่างหนึ่งคือต้อง
ไหว้คนแก่ ไม่ว่าจะเป็นคนดี หรือคนที่เรา

คิดว่าเป็นคนบ้า ถ้าแก่แล้วต้องไหว้, ลำบากที่วัดเราเป็นทางเดินผ่าน ต้องวางขอบมาไหว้คนแก่ก็ยังมี คนสุขกัญชาไม่น่าไหว้ก็ต้องไหว้ มันช่างเจ็บปวดเสียเหลือเกิน แต่ก็คงเป็นผลดีในการลดความเห็นแก่ตัวอยู่นั่นเอง.

ทำอย่างนี้เป็นเวลาร่วมสองปี เราก็ได้รับปริญญาโดยตั้งเอาเองว่า เด็กวัดสมบูรณ์แบบผู้รับใช้โลก (MAN OF WORLD) ไปเข้าโรงเรียนต่อไป.

โรงเรียนของเราไม่มีภารโรง เราต้องมาแต่เช้าช่วยกันกวาด หรือแข่งกันกวาดอย่าง

สนุก ต้องรักษาความสะอาดเรียบร้อยทุกอย่าง.
บางทีก็ถูกขอแรงขนของของวัด จากเรือใน
คลองมาขึ้นวัด ตามโอกาสที่จะเจียดให้ได้.
บางครั้งก็ช่วยหมุ่กว้าน เพื่อกว้านไม้
กระดานขึ้นมาจากในคลอง แต่ก็สนุกสนานดี.
ทั้งหมดนี้ เป็นบทเรียนทางวิญญาณอัน
วิเศษเพื่อกำจัดความเห็นแก่ตัว. ซึ่ง
โรงเรียนสมัยนี้ที่มีภารโรง ไม่มีให้ฝึก เด็ก
ของเราจึงเห็นแก่ตัวและอันธพาลมากกว่า.
ปริญญาเด็กวัดผู้รับใช้โลก เป็นน้ำพริก
ถ้วยเดียวที่แก้ปัญหาสังคม หรือโลกได้.

น้ำพริกถ้วยเดียว ของปู่ย่าตาทวด ที่

ไม่เคยกินอาหารฝรั่ง อาหารจีน, ท่าน
เติบโตกันมาและอยู่ต่อไปจนตาย ด้วยน้ำ
พริกถ้วยเดียวที่ขาดไม่ได้ ทำให้ไม่เห็นแก่ตัว
รักผู้อื่น ให้กำเนิดแก่ลูกหลานรุ่นหลัง ที่กิน
อาหารหรูหราแพงๆ ผู้เห็นแก่ตัวจัดยิ่งขึ้น
ทุกทีๆ. ฉลาดที่สุดในการที่จะเห็นแก่ตัว ไม่
เคยคิดที่จะรับใช้โลก นอกจากรับใช้ตัวกู
จนถึงกับคิดจะครองโลกทั้งหมด, เพราะเขา
ไม่เคยเข้ามหาวิทยาลัยแห่งน้ำพริกถ้วยเดียว.

เราจะต้องมีการศึกษา ที่ไม่รับใช้
ประชาธิปไตยแห่งความเห็นแก่ตัว ของ
ผู้ที่มีความฉลาดที่ไม่มีอะไรควบคุม. คิดเก่ง

พูดเก่ง ทำเก่ง แต่อัดแน่นอยู่ด้วยความเห็น
 แก่ตัว ที่เฉลียวฉลาดที่สุด. ยิ่งฉลาด ก็ยิ่ง
 เห็นแก่ตัวได้ลึกเกินลึก จนกลายเป็นคดโกง
 หรืออันธพาลไปไม่ทันรู้ และก็ในโรงเรียน
 หรือในมหาวิทยาลัยนั่นเอง. มหาวิทยาลัย
 ผลิตให้ได้แต่ผู้ที่ไม่ยอมกินน้ำพริกถ้วยเดียว
 หรือกินไม่ลงก็ได้.

เรามีแต่การศึกษาที่รับใช้เศรษฐกิจ
 การเมือง ไม่รับใช้ศีลธรรม, ศีลธรรมจึง
 หายหน้าไป มีการยกพวกตีกัน ล้างผลาญ
 กันในโรงเรียน หรือแม้แต่ในมหาวิทยาลัย.
 มีการศึกษาที่หญิงไม่ยอมเป็นหญิงหรือเป็นแม่

ชายไม่อาจเป็นชายหรือเป็นพ่อ แต่มีการศึกษาที่ทำให้แย่งงานกัน ระหว่างหญิงกับชาย โดยอ้างสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ได้เป็นกะเทยกันทั้งหมด. มีปัญหาอันแสนจะโง่งเง่าว่า ใครจะเป็นช่างเท้าหน้าเท้าหลังในระหว่างฝ่าเมีย, ซึ่งปัญหาเช่นนี้ไม่มีในบรรพบุรุษผู้กินน้ำพริกถ้วยเดียว, คือปล่อยให้เป็นไปตามอิทัปปัจจยตา คือครอบครัวยุไหน ใครควรเป็นช่างเท้าหน้าหรือเท้าหลังก็ตกลงกันได้.

เราต้องมีการศึกษาชนิดที่หญิงชายไม่ต้องแย่งอาชีพกัน. ให้หญิงมีอาชีพแม่ชายมีอาชีพพ่อ พ่อรับภาระเลี้ยงดูครอบครัวยุ

จนแม่ไม่ต้องออกทำงานนอกบ้าน แม้จะมีงานทำบ้างก็ทำในบ้าน เพื่อเลี้ยงดูอบรมลูก สำหรับจะเป็นมนุษย์ที่ถูกต้อง หรือพลเมืองที่ดี ไม่ต้องทำให้พ่อแม่หน้าตาไหล, โลกจะมีสันติภาพเพราะมีพลโลกที่เหมาะสม. ลูกได้รับการอบรมที่ถูกต้อง สำหรับจะไม่เห็นแก่ตัวทั้งหญิงและชาย ไม่มีการประกวดสิ่งส่งเสริมกิจกรรมทางกามารมณ์หรือทางเพศ ซึ่งทำให้เกิดความไม่มีหิริโอตตปปะ ทั้งผู้ประกวดและผู้ดูการประกวด. มันเป็นความเห็นแก่ตัวชั้นเลวร้ายที่สุดในการทำลายศีลธรรม อบรมยุวชนไปในทางเป็น

ทาสรับใช้กิเลส ที่เป็นภัยแก่สังคม และ
ทำลายตัวเอง.

เมื่อเรามีพุทธศาสนาเป็นรากฐาน
ของการศึกษา ก็จะเกิดระบบการเมืองแบบ
ธรรมิกสังคมนิยมขึ้นโดยง่าย ถูกตรงตามที่
ธรรมชาติต้องการ. ระบบสังคมนิยมของผู้
เห็นแก่ตัวนั้น ไม่อาจใช้สร้างสันติภาพแก่
โลกได้, แต่มันต้องเป็นสังคมนิยมที่มีธรรม
หรือความไม่เห็นแก่ตัวเป็นรากฐาน เพราะ
ทำให้เกิดความรักเพื่อนมนุษย์ด้วยกันอย่าง
เพื่อนเกิดแก่เจ็บตายด้วยกัน ตรงตาม
อุดมคติของโลกพระศรีอารยเมตไตรย อัน

เป็นที่หวังของผู้รู้จัก. ทั้งนี้ก็มีใจความสำคัญอยู่ที่น้ำพริกถ้วยเดียว คือความไม่เห็นแก่ตัวอีกนั่นเอง.

สรุปความว่า น้ำพริกถ้วยเดียวของบรรพบุรุษ คือ ความไม่เห็นแก่ตัวนั้น จำเป็นต้องมีต้องใช้ ในทุกกรณีของการสร้างสรรค์ปัจจัยแห่งสันติภาพ และวัฒนธรรมประจำชาติเพื่อกิจการนั้น. ธรรมนี้เป็นหัวใจของศาสนาทุกศาสนา ที่มุ่งจะขจัดความเลวร้ายของโลก เหมาะสมที่จะใช้เป็นศูนย์กลางของศีลธรรม หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่ง ก็กล่าวได้ว่า มนุษย์สมัยวิทยาศาสตร์นี้ ถือศีล

เพียงข้อเดียวก็พอ คือ “ความไม่เห็นแก่ตัว”. คิดดูเถิดเมื่อไม่มีความเห็นแก่ตัวแล้ว จะมีศีลหมดทั้งสิ้นได้โดยอัตโนมัติ, ไม่มีปัญหาทางศีลธรรมแต่ประการใด. เศรษฐกิจการเมือง การปกครอง ก็พลอยหมดปัญหาไปด้วย. นี้เรียกว่าน้ำพริกถ้วยเดียวแก้ปัญหาคือได้หมด ทุกปัญหาในโลก.

โมกขพลาราม

๖ เม.ย. ๓๑

ไม่เห็นแก่ตัว ผลก็รู้ รดผู้อื่น
ไม่ต้องฝืน ยืนหยัดให้ ได้เสมอ
ไม่เท่าไร ในโลกเคลื่อน ด้วยเพื่อนเกลอ
เป็นโลกเลอ ล้นลาภ อาบไม่ตรีฯ

ไม่เห็นแก่ตัว ก็เมตตา ขึ้นมาเอง
รู้ยาเกรง รู้ใช้ธรรม นำวิถี
ไม่อาจฆ่า ไม่อาจลัก ไม่ล่วงประเวณี
ไม่หลอกลวง และไม่มี ที่เมามาย ฯ

ไม่เห็นแก่ตัว ก็หมดตัว จะยึดถือ
 นั้นแหละ คือ หมดมูลเหตุ ก็เลสหาย
 ไม่อาจโลก -โกรธ-หลง คงใจกาย
 สะอาด-สว่าง -สงบได้ ฝ่ายนิพพาน ฯ

ธรรมะใกล้มือ

- สมัครรับ SMS ข้อธรรมฟรี เฉพาะเครือข่าย AIS
กด *455233300 แล้วกดโทรออก
- ธรรมะ “Twitter” ที่ www.twitter.com/buddhadasa
- ธรรมะดีดี (D³) รับ “ข้อธรรม” และ “เสียงธรรม”
www.facebook.com/buddhadasaarchives
www.facebook.com/book.bia
www.dhamma4u.com
www.bia.or.th
www.life-brary.com
- แอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน ทั้ง iOS และ Android
 - BIA Dhamma eTravel : เที่ยวทั่วไทยให้ถึงธรรม
เปิดพื้นที่ธรรมในหัวใจสำหรับผู้ปฏิบัติธรรมมือใหม่
 - BIA Meditation : สงบจิต พินิจ ภาวนา
สัมผัสสมาธิกับการดับเสียงธรรมชาติ

ธรรมะในสวน ตักบาตรเดือนเกิด

- ทุกวันอาทิตย์แรกของเดือน ที่สวนโมกข์กรุงเทพ
- บูชาพระรัตนตรัย รับศีล และฟังธรรม ตักบาตรแบบครั้ง
พุทธกาล แล้วร่วมกรวดน้ำแผ่เมตตา ร่วมกินข้าวกันบาตร
- เจริญสติภาวนา และกิจกรรมมหรสพเพื่อปัญญา

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

เป็นที่รวบรวม ดูแล รักษาและจัดระบบบริการการศึกษา ค้นคว้า เอกสารต้นฉบับและสื่อการศึกษาการเผยแพร่ต่างๆของท่านพุทธทาส ตลอดจนการให้บริการ ร่วมมือสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้าวิจัย พัฒนาเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศาสนธรรม การจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาและจิตใจ ให้เจริญเติบโตจนกล้าแข็งในความ ถูกต้องและดีงามอย่างริ้นรมย์ จนสามารถเป็นผู้ที่อยู่เย็นและเป็น ประโยชน์ยิ่งขึ้น